

Caroline Säfstrand

VILLIEN
UNELMIEN
VIINITARHA

Suomentanut Kristiina Vaara

Karisto
Hämeenlinna

Ruotsinkielinen alkuteos *Vingården för vilda drömmar*

Copyright © 2021. Caroline Säfstrand by Agreement with Enberg Agency

Suomenkielinen laitos

© Karisto / Kustannusosakeyhtiö Otava 2023

ISBN 978-951-1-46080-0

OTAVA
KIRJAPAINO
Keuruu 2023

”Wine is bottled poetry”
Robert Louis Stevenson

Julia

Kun lumikinokset peittävät kaupungin, kun hyiset tuulet nipistelevät poskia ja kyynelkappaleet pistevät silmiä kuin tuhat neulaa, silloin kuvittelen itseni pois. Ei, en pois, kuvittelen itseni takaisin. La vigna dei sogni perutiin – särkyneiden unelmien viinitarhalle.

Siellä, kumpuilevilla mailla, ylväiden sypressien ympäröimien auringonkypsyttämien italialaisten rypäleiden keskellä heräsi minun elinvoimani. Siellä en koskaan ollut eksynyt. En koskaan nälkäinen. En koskaan kylmissäni. En koskaan onneton. Siellä olin kotona.

Joskus, kultaseni, vien sinutkin sinne. Näytän sinulle tuon maanpäällisen paikan, joka saa sielun tanssimaan. Siellä sinä ymmärrät elämän tarkoituksen. Ja rakkauden.

Marcus

Marcus otti nikkaroimansa kyltin kainaloon ja moukarin käteen, pani kumisaappaat jalkaan ja meni ulos. Aamu oli utuinen, ja kaste muodosti kuvioita hämähäkinverkkoon kuistilla. Hän pysähtyi seuraamaan ristilukin uutteraa työtä. Joka ilta se söi verkkonsa, ja joka aamu se kutoi uuden. Marcus hymyili itsekseen ja jatkoi matkaa. Hyönteiset ja muut eläimet olivat kiehtoneet häntä lapsesta asti. Muu perhe ei ollut ollut kovinkaan iloissaan, kun hän oli raahannut kotiin purkkeja, joissa oli pihtihäntäisiä, kastematoja ja kovakuoriaisia. Ainoa, joka oli oikeasti kuunnellut, raottanut purkkien kansia ja kysynyt, mitä niissä oli, hankkinut hänelle hyönteisoppaita ja etsinyt muurahaiskekoja hänen kanssaan, oli Johannes-ukki.

Marcus katsahti viiniköynnösrivistön ylitse. Harjaantumattoon silmään ne näyttivät paljailta ja honteloilta, mutta Marcuk-selle ne olivat lyömättömiä kaunottaria. Ajatella, että he olivat saaneet tämän aikaan yhdessä. Hän ja Johannes. Oma viinitarha. Nyt oli meneillään seitsemäs vuosi. 2019. Ensimmäinen vuosi, kun he olivat saamassa täyden sadon, ja toivottavasti korkealaatuisemman kuin aiemmin. Kokemus opetti.

Hän muisti selvästi sen päivän, kun he olivat istuttaneet ensimmäisen viiniköynnöksen. Hän oli lähtenyt sen jälkeen suoraan Systembolagetiin, etsinyt käsiinsä Skånessa tuotetun viinipullon ja tarkastellut sen muotoa, etikettiä, korkkia. Hän oli nähnyt mielessään, kuinka hän jonakin päivänä seisoi siinä kädessään

pullo itsetuottamaansa viiniä. Tämän kauden rypäleet saattoivat kantaa hänet sinne asti, perille unelmaan. Jos kaikki siis menisi mallikkaasti. Ensimmäinen este oli joka tapauksessa pian ylitetty: toukokuu. Kaunein, mutta myös kavalin. Pikkupakkanen voisi tehdä pahaa tuhoa nupullaan olevalle sadolle.

Hän käveli edelleen. Moukari tuntui painavammalta kädessä. Hienoinen epäily oli viime aikoina alkanut jäytää häntä. Hän kuuli varoituksen kuiskaukset mielessään. He olivat tietenkin tietneet, että viinitarha oli hyvin riskialtis hanke, mutta se oli maksanut enemmän kuin Marcus oli etukäteen arvioinut, ja kassa vajeni ihan liian kovaan tahtiin. He eivät saisi romahtaa nyt. He eivät saisi kompastua juuri maaliviivalla.

Ehkä epäily kumpusi väsymyksestä. Talvileikkaus oli käynyt voimille. Hän oli seissyt pellolla illat ja viikonloput, sateessa ja jääkylmässä viimassa. Joka ikinen viiniköynnös oli leikattu käsin puutarhasaksilla. Viimevuotiset versot oli lyhennetty, taivutettu ja sidottu kiinni teräslankoihin, jotka kulkivat metallitolppien välissä. Se oli aikaa vievää työtä, ja Marcus oli tehnyt sen kiinteistönvälittäjäntyönsä ohella. Tosin hän oli kyllä taipunut ja pyytänyt apuun kaksi tuntityöntekijää puutarhurikoulutuslinjalta Båstadista. Mutta sekin maksoi. Kaikki maksoi.

Samaan aikaan... Hän alkoi sen sijaan ajatella näitä aikaisia aamuja, joita sai kokea. Henkeäsalpaavan kauniita aamuja, kun pilvet lepäsivät kuin harso taivaalla ja aurinko kohosi aina vain korkeammalle kuin valtava pallo. Niin kuin ne välittäisivät sanoman yläpuolelta.

”Tämä on onnea”, hän sanoi itselleen. ”Ja sinä saat kokea sen!”

Hän pysähtyi. Laski moukarin maahan, kumartui ja tarkasteli lähintä viiniköynnöstä. Uusissa versoissa kasvaisi pian rypäleitä. Hän veti syvään henkeä, nosti moukarin taas ja jatkoi matkaa vanhalle kanalalle, jonka oli hiljattain remontoinut vierastaloksi. Puu oli edelleen maalista tahmea. Marcus oli rehkinyt iltaisin saadakseen sen valmiiksi.

Ajatus vuokrattavaksi tarkoitettusta mökistä oli syntynyt illallisella Johanneksen ja naapurin Beatrixin kanssa – itse hän ei ollut ollut yhtä innoissaan kuin nuo kaksi. Toki he tarvitsisivat enemmän maata jalkojen alle saadakseen asiat luistamaan, mutta vuokrattava mökki oli kyllä silti oljenkorteen takertumista. Beatrix oli tietysti ollut sitä mieltä, että oljenkorsi oli tyhjää parempi, mutta hän olikin parantumaton optimisti. Marcus taas oli harkitsevampaa tyyppiä. Liekö se sitten hyvä ominaisuus viininviljelijälle.

Silmäkulmasta hän näki Johanneksen omassa mökissään kahvikuppi kädessä. He heilauttivat toisilleen, ja Marcus pakottautui hymyilemään. Johannes tiesi hyvin, että viinitarhaa oli vaikea saada kannattamaan, mutta Marcus ei uskonut, että hän oikeasti tajusi tilanteen vakavuutta. Ei siinä mitään. Kesä oli aivan nurkan takana, ja Marcus aikoi tehdä kaikkensa onnistuakseen.

Hitaasti hän kulki hiekkatietä isolle tielle ja moukaroi maahan pystyyn kyltin, jossa luki: *Tarjolla vuokramökki.*

Erica

Erica ohitti pariskunnan, joka, kuten hänkin, oli lenkkipolulla aamutuimaan. Hänen askeleissaan oli vimmaa, joka siivitti häntä juoksemaan yhä nopeammin ja nopeammin. Hän vei kroppansa äärimmilleen. Lihaksia särki, ja keuhkot puristuivat piinallisesti rintakehää vasten. Mutta juuri kipuun hän pyrki. Se oli ainoa tunne, jonka hän soi itselleen. Elämä teki kipeää. Hemmetin kipeää. Näin hänen olonsa ainakin vastasi hänen kokemustaan.

Hän juoksi rantaa pitkin koko Södermalmin ympäri. Tukholman kauneimmat ja ehkä helpoimmat kymmenen kilometriä. Tasainen kierros sopi Ericalle hyvin. Hänen tarkoituksensa oli juosta niin lujaa kuin pystyi ja romahtaa sitten nääntyneenä kasaan Högalidsparkenissa heidän asuntonsa lähellä, joka oli hänen lenkinsä lähtöpaikka ja maali.

Kyynelet sekoittuivat poskilla hieken, kun hän neljäkymmentäviisi minuuttia myöhemmin makasi sikiöasennossa ruohikolla ja haukkoi henkeä. Hän olisi voinut maata tässä ikuisesti, tyhjiin puristuneena, katselemassa pilvenhattaroita, jotka tanssivat leikkisästi eteenpäin. Sulautua yhdeksi maan ja taivaan kanssa. Vasta kun koiranulkoiluttaja lähestyi, hän kömpi hapottuneille jaloilleen ja käveli hitain askelin asunnolle.

Theo oli perinyt jugendhuoneiston tädiltään. Se oli kaunis asunto, jossa oli korkeat huoneet, kalanruotoparketti sekä alkuperäinen vaatehuone ja ruokakomero. Viehättävä, mutta pieni. Aiemmin Erica ei ollut miettinyt asunnon kokoa, mutta nyt

hänen oli välillä vaikea hengittää kaksiossa. Hän ei osannut enää edes sanoa, montako kertaa oli istunut kylpyhuoneessa tuijottamassa kaakeliseinää, kun Theo katseli televisiota olohuoneessa.

Hän meni keittiöön ja laski ison lasillisen vettä. Theo oli lähtenyt töihin, mutta jättänyt jälkeensä paistetun munan ja paahtoleivän tuoksun. Erica kävi juoksemassa joka aamu siksikin, ettei hänen tarvitsisi nähdä Theoa siinä pöydän ääressä syömässä aamiaista, joka oli aina samanlainen, kuten kaikki muukin. Kun Erica oli juonut vesilasin tyhjäksi, hän jatkoi kylpyhuoneeseen ja seisoi pian suihkussa, käänsi sitä lämpimämmälle ja antoi kuuman veden polttaa ihoaan.

Hän oli epäreilu. Hän tiesi sen. Theokin kärsi. Sen näki hänen silmistään. Niiden harmaa sävy oli tummentunut. Voiko silmien väri muuttua surusta? He olivat erilaisia siinä, että Theo halusi kaikesta huolimatta jatkaa eteenpäin, kun taas hänellä ei ollut aavistustakaan, miten se olisi mahdollista.

Hän kuivasi hiukset, meikkasi kevyesti ja sekoitti smoothien lehtikaalista, avokadosta ja spirulinasta. Se sai hänet irvistämään joka aamu. Sitten hän puki ylleen samppanjanvärisen silkkipuseron, farkut ja korkeakorkoiset kengät, lähti asunnosta ja ajoi metron punaisella linjalla keskustaan tilitoimistolle, jossa oli työskennellyt nyt seitsemän vuotta.

Työkaverit tervehtivät häntä iloisesti ja kysyivät, oliko kaikki hyvin. Erica vastasi, että kaikki sujui hyvin, ja esitti saman kysymyksen takaisin vaikkei kuunnellutkaan vastausta. Kun hän pääsi huoneeseensa, hän sulki oven ja huokaisi syvään. Hän katsoi käsiään, jotka tärisivät vähän. Jopa kaikkein helpoimmat, arksimmat tilanteet vaativat edelleen ponnistelua. Hän painoi silmät kiinni. Kuinka kauan tätä jatkuisi? Kuinka kauan hän jaksaisi? Kuinka kauan Theo jaksaisi?

Lounaalla hän söi evääksi ottamansa spelttisalaatin ja oli lukevinaan lehteä, jotta välttyi osallistumasta pöydässä käytävään keskusteluun yhtään enempää kuin oli välttämätöntä. Mutta

hän tunsi katseet. Vilkaisut. Ne olivat kysyviä. Hän tiesi, että työkaverit ihmettelivät. Mutta hän ei voinut antaa heille sellaisia vastauksia, jotka he halusivat kuulla. Ei pystynyt sanomaan, että kyllä, hän voi nyt paremmin. Siksi hän naulitsi katseensa lehden ripsiväritestiin.

Neljän ja puolen tunnin kuluttua hän istui metrossa matkalla takaisin kotiin. Jalkaholveja särki liian korkeissa koroissa vietetyn päivän jäljiltä. Mieluiten hän olisi potkaissut kengät jalasta ja kävellyt paljain jaloin. Mutta eihän niin voinut tehdä. Hän olisi halunnut myös kiljua. Niinkään ei voinut tehdä. Niinpä hän poti jalkojaan vaiti koko kotimatkan.

Hän seisoి hetken ulko-ovella hipihiljaa ennen kuin käänsi ovenkahvaa. Theon kengät olivat säntillisesti kenkähylyssä. Hän nielaisi, meni radion pulinan johdattamana keittiöön ja näki Theon syventyneenä keittokirjaan. Theon ilme kirkastui, kun hän näki Erican. Se vihlaisi Erican sydäntä.

”Aasialaista”, Theo sanoi.

”Ihanaa, vaihdan vain vaatteet.”

Hän tyrkkäsi makuuhuoneen oven kiinni sulkeakseen Theon viheltelyn sen taakse ja valahti sängynreunalle. Siinä hän istui hyvän tovin kunnes sai lopulta riisuttua puseron ja farkut ja pysyi palaamaan keittiöön yllään verryttelyhousut ja T-paita. Theo ojensi lusikallista maistettavaksi.

”Hyvää, kuten aina”, Erica sanoi innottomasti ja nosti tietokoneen pöydälle. Hän tunsi Theon harmistuneen katseen niskassaan, mutta hän tarvitsi koneen. Suojaksi. Maailmaksi, jonne saattoi paeta, kun keskustelu – tai hiljaisuus – kävisi sietämättömäksi.

”Millainen päivä sinulla oli?” Theo kysyi.

”Hyvä, entä sinulla?”

Theo alkoi kertoa uudesta toimeksiannosta. Erica kuunteli toisella korvalla. Theo rakasti työtään. Hänellä oli visuaalista silmää, ja se oli tuonut hänelle halutun art directorin pestin. Vuosi sitten hän oli saanut työpaikan mainostoimistosta, joka oli kaupungin

parhaita. Erica ei ollut moneen viikkoon edes ymmärtänyt, että Theo oli tosiaan vaihtanut työpaikkaa. Hän oli itse hädin tuskin päässyt sängystä ylös siinä vaiheessa. Hän ei ollut sanonut mitään, mutta halveksunta oli luultavasti paistanut hänestä kuin aikainen aamuaurinko kaihdinten välistä, koska Theo oli huomauttanut, ettei ollut hakenut työpaikkaa, vaan toimisto oli ottanut häneen yhteyttä. Theo oli vain sanonut kyllä.

”Meillä on kaksi vaihtoehtoa, Erica”, hän oli lisännyt tyhjin katsein. ”Elää tai kuolla. Minä haluan elää.”

Theo toi pöytään pad thai -annokset, kauniisti katettuna turkoosille lautasille, ja kummallekin lasillisen valkoviiniä. Aina chardonnayta. Varma valinta, niin kuin Theolla oli tapana sanoa. Elää tai kuolla. Ericakin halusi elää. Mutta miten se oli mahdollista, kun sydän oli jo kuollut?

Marcus

Marcus riisui tummansinisen puvun ja pani sen paperikassiin. Huomenna hän veisi sen pesulaan. Töissä oli ollut hyvä päivä. Hänen tekemänsä talokauppa oli saanut pomon, Alven, avaamaan samppanjapullon. Marcus tunsi olevansa jopa hiukan hiprakassa. Ei siitä vajaasta puolikkaasta lasillisesta kuohuvaa, jonka oli juonut, vaan kaikesta selkääntaputtelusta. Hän oli myynyt talon Vikenistä tukholmalaiselle pariskunnalle, joka oli päättänyt tehdä elämänmuutoksen. Vaihtaa suurkaupungin hulinan skånelaiseen lupsakkuuteen, niin he olivat sanoneet. Marcuksen ystävän ja työkaverin Danielin mielestä kaikki suurkaupunkilaiset olivat pikkumaisia ja hankalia. Mutta Marcus ei erotellut asiakkaita, häntä kiinnosti vain se, rakastuivatko he todella kohteeseen vai eivät. Pariskunta, jolle hän oli nyt myynyt talon, oli rakastunut. Marcus oli tajunnut sen, kun nainen oli hivellyt hellästi graniittista keittiötasoa, avannut ikkunan, nojautunut ulos, sulkenut silmänsä ja hengittänyt kelta-atsalean makeaa tuoksua.

Kun he olivat allekirjoittaneet kauppakirjan, nainen oli sanonut Alvelle, että he olivat olleet hyvin tyytyväisiä koko prosessin ajan ja että Marcus oli turvallinen ja luotettava. Kiinteistönvälittäjän parhaat ominaisuudet. Marcus katsoi ulos ikkunasta ja toivoi, että voisi olla yhtä turvallinen ja luotettava mitä viininviljelyyn tuli.

Jääkaapissa olivat eilisen pasta bolognesen tähteet, siitä riitti hänelle ja Johannekselle täksikin päiväksi. Hän nuuhkaisi muovikippoa ja tunsi vasikanjauhelihan tuoksun. Liha oli hau-

tunut punaviinissä sellerin kera ja maustettu laakerinlehdellä ja rosmariinilla. Hän sulki kannen, otti kipun ja palan parmesaania jääkaapista mukaansa, pani puukengät jalkaan ja kopisteli pienempään mökkiin, jonne oli hänen luotaan matkaa viisikymmentä metriä.

Kuten tavallista, Johannes avasi oven ennen kuin Marcus ehti koputtaa.

”Sisään, sisään”, hän myhäili hilpeästi.

Tuttu hekotus sai Marcuksen jännittyneet hartiat laskeutumaan hiukan.

”Otin eilisen pastan mukaan”, hän sanoi.

”Täydellistä”, Johannes sanoi ja nyökytteli häntä kiivaasti peremmälle. ”Mutta ensin...” Hän nyökkäsi kohti ruokapöytää, jolle oli kattanut valmiiksi kaksi lasillista itsetehtyä seljankukkasnapsia. ”Pikkuinen ryyppy.”

Marcus oli aavistanut, mitä oli meneillään, kun oli nähnyt Johanneksen keräävän ensimmäisiä seljankukkuja muutama päivä sitten. Ennen kuin hän ehti sanoa mitään, Johannes ojensi snapsilasinsä. Marcus hymyili väkinäisesti, muttei voinut kieltäytyä.

”Kippis”, ukki sanoi ja kulautti juoman.

”Kippis”, Marcus sanoi, painoi silmät umpeen ja irvisti, kun mausteinen alkoholi poltti kurkkua.

Johanneksen kasvoille puhkesi leveä hymy. ”Sepäs vasta oli pirullista. Ehkä meidän pitääkin perustaa snapsipuutarha.” Hän muksaisi Marcusta olkavarteen ja iski silmää.

Marcus pudisti hymyillen päätään ja istahti pöydän ääreen. Välillä hänestä tuntui, että hän oli kahdeksankymmentävuotias ja Johannes kolmekymmentäkahdeksan. Ukki oli pirteä ja vetreä. Hänen katseessaan ei ollut huolta. Vain sama kepeä uteliaisuus kuin aina. Marcus taas oli viime aikoina tuntenut olonsa aina vain raskaammaksi, sekä kehossa että mielessä.

Johannes työnsi ruoan mikroon ja otti kummallekin kolhuisen lautasen.

”Täytyy tehdä satsi myös juhannukseksi”, hän sanoi. ”Kaadanko lisää?”

Marcus pani käden lasin päälle ja pudisti päätään. ”Tämä riittää.”

Juhannus. Viime vuonna, kuten muinakin vuosina, hänet oli kutsuttu Danielille, mutta hän oli päättänyt viettää illan Johanneksen ja Beatrixin kanssa Johanneksen pienellä kuistilla. He olivat syöneet silliä ja kilistäneet kotitekoisella snapsilla. Tämä vuosi olisi luultavasti saman toisinto.

Johannes kallisti päätään ja katsoi häntä tarkkaan. ”Katseesi on vähän samea”, hän sanoi.

”Se on varmaan vain väsymystä. Myin tänään talon. Siinä laukeaa kova jännitys.”

Johannes ei näyttänyt uskovan selitystä ja myhäili taas. Häntä huvitti aina, miten huono viinapää Marcuksella oli. Viiniä Marcus saattoi juoda, mutta viina meni suoraan vereen ja siitä ylös päähän.

”Puhuin muuten isäsi kanssa tänään”, Johannes sanoi.

”Vai niin, no mitäs kaikille kuuluu?”

”Ihan hyvää. Kiirettä niin kuin aina, tiedätkö... Tapaamisia siellä, matkoja täällä. Väsähdin kun vain kuuntelin häntä viisi minuuttia.”

Marcuksen perhe oli muuttanut Göteborgiin, kun Marcus oli ollut nipin napin viidentoista. Lennart-isä oli saanut huippupestin Volvolta, ja Mariette-sisko oli riemuinnut suurkaupunkielämästä ja haaveillut pääsevänsä Chalmersiin opiskelemaan. Mona, heidän äitinsä, oli opettaja ja saisi töitä melkein mistä vain. Marcus oli jäänyt mummin ja ukin maatilalle Kullabygdeniin. Ajatus oli, että hän kävisi peruskoulun loppuun ja muuttaisi Göteborgiin, kun lukio alkaisi. Mutta hän olikin jäänyt tänne. Läheiset olivat yllättyneet päätöksestä, mutta hänelle itselleen se oli ollut selviö. Hänen kotinsa oli täällä.

”Hienoa, ettet sinä ole samanlainen”, Johannes sanoi ja taputti Marcusta kädelle. ”Sinusta tuli sentään vähän selväjärkisempi.”

Hellyys, joka sykki Johanneksen paksuissa suonissa ohuen, pehmeän ihon alla, sai Marcuksen räpyttelemään silmiään kii-vaasti. Sekin oli viinan huonoja vaikutuksia, että hänestä tuli niin itkuherkkä. Mikro kilahdi. Hän nousi kiitollisena, otti ruoan ulos ja pyyhkäisi samalla silmiään.

”Ai kuinka hyvää”, Johannes sanoi ja nuuhki höyryävää lau-tasta. ”Tulet mummiisi. Alma se vasta olikin oikea loistokokki.”

Marcus ei tiennyt, oliko hän perinyt Alman ruoanlaittoogenit. Mutta Almalta hän oli joka tapauksessa saanut kiinnostuksen ja taidon ruonlaittoon. Lapsena hänestä oli ollut ihanaa seisoa esiliina yllään pienellä jakkaralla mummin vieressä ja sekoittaa patoja. Ja teini-ikäisenä hän oli opetellut tekemään mustaherukka-hyytelöä ja tillilihaa ja perunaohukaisia. Reseptejä ei mummin ja ukin keittiössä käytetty lainkaan. Sen sijaan Marcus oli oppi-nut laittamaan ruokaa sydämellä, kuten Alma oli aina sanonut. Hän oli myös oppinut nauttimaan ruoanlaitosta, antamaan sille aikansa. Hermoilu keittiössä oli kuin kiroilu kirkossa. Hän muisteli sunnuntaipäivällisiä lämmöllä. Mankeloituja liinoja, kiillotettuja, hopeisia aterimia ja tuoksuja, joita leijaili keittiöstä jo aamusta. Paahtopaistia ja patoja. Jälkiruokia. Koko päivä oli pyhitetty ruoanlaiton taiteelle.

Marcus katsoi viiniköynnöksiä. Jos rypäleet kypsyisivät hyvin tänä vuonna, osaisivatko he valmistaa oikein hyvää laatuviiniä? Hän puri huultaan. Miksi hän edes mietti sellaista? Tietenkin osaisivat. Viime vuoden sadosta pullotettu viini, joka odotti koemaistoa, todisti, että he lähestyivät toivottua lopputulosta askel askelelta. Opit punoutuivat toisiinsa kuin helmet nauhaan. Ihan niin kuin silloin, kun hän oli opetellut laittamaan ruokaa. Ei hän ollut epäillyt, ei hän ollut tyytynyt. Päinvastoin, hän oli koko ajan vienyt makuelämyksiä askelen pidemmälle. Viinitarhaan päti sama suunnitelma. He eivät tekisi vain viiniä, he tekisivät huippuluokan viiniä. Valikoisivat parhaat helmet. Aidot. Eivät epäilisi, vaan jatkaisivat nauhan punomista.

He söivät vaiti. Silloin tällöin Johannes, joka ratkaisi samalla ristisanaa, hyräili.

He saivat juuri syötyä, kun mökin ulkopuolelta kuului kimeä ”juhuu”. Beatrix.

”Pidä hatustasi kiinni”, Johannes sanoi ja muljautti hymyillen silmiään.

Ovi lensi auki, Beatrix ei paljon koputellut.

”Mitenkäs mökissä tänään menee?” hän kysyi ja hymyili kirkkaanpunaisilla huulillaan. Marcus oletti, että huulten oli tarkoitus olla samaa sävyä punaisten, pöyheiden hiusten kanssa.

”Oikein hyvin”, Johannes sanoi ja viittasi Beatrixia tulemaan peremmälle.

Menessään Marcuksen ohi Beatrix nipisti häntä hellästi poskesta ja nauroi huvittuneena, kun hän pudisti päätään.

”Miten ihanaa, kun on jo nuppuja”, Beatrix sanoi ja heilautti kädellään viiniköynnösten suuntaan niin, että värikkäät ranne-
renkaat kilisivät.

”Jep”, Johannes sanoi. ”Meillä on edessä jännittävä vuosi.”

Marcus seisoj selin. Hän pesi lautaset, ruokailuvälineet ja lasit huolellisesti ja pani ne kuivaustelineeseen. Johannes oli kieltäyty-
nyt ostamasta uutta astianpesukonetta, kun vanha oli hajonnut, koska se oli tarpeeton yhden hengen taloudessa. Marcus ravisteli kädet tiskialtaan yllä ja tunsu orastavan päänsäryn juulivan ohimoillaan.

”Sopiiko, jos juotte kahvit kaksin tänä iltana? Luulen, että minun täytyy mennä kotiin ja ottaa päänsärkyväike.”

”Se ei vaatinut kuin yhden snapsin”, Johannes sanoi iskien silmää Beatrixille.

Beatrix nauroi ja ojensi lasia Johannesta kohti. ”Näytetään me nuorisolle, miten homma hoituu.”

Marcus pudisti hymyillen päätään ja jätti heidät kaksin snapsipullon ääreen. Hän ei todellakaan ollut mitään nuorisoa. Mökin edustalla hän pysähtyi. Ilma oli aivan tyyni, ja taivas esitteli paletin

sähköisiä sävyjä, jotka ulottuivat tummansiniseen saakka. Hienoinkaan taiteilija ei olisi voinut ikuistaa tätä näkyä siveltimillään.

Mahassa lepatti. Hän muisti, kuinka oli joitakin vuosia sitten katsellut taivaalle, ja Johannes oli sanonut: *Jos ihminen jossain onnistuu saamaan aikaan jotain suurta, niin tällaisen taivaan alla.* Hän työnsi kädet housuntaskuihin ja käveli hitaasti kotia kohti. Hän halusi saada aikaan jotain suurta, mutta mietti, voisiko todellisuudesta mitenkään tulla yhtä värikästä ja taianomaista kuin viiniköynnösten takainen maisema.

Erica

Viikonloput tuntuivat äärettömän pitkiltä. Oli niin paljon aikaa tapettavana yhdessä. Tällaisena sunnuntaina Erica ei päässyt yhteistä aamiaista pakoon lenkille, koska Theo odotti häntä ja kattoi aamiaisen pöytään parahiksi, kun hän tuli suihkusta.

Erica kiinnitti kosteat hiukset korkealle poninhännälle ja istuutui pöytään, johon keitetyt munat, mehu, aamiaissämpylät, useat erilaiset päälliset, viipaloidut vihannekset ja jugurtti oli katettu. Hän kaatoi itselleen kupillisen minttuteetä. Theo istui ja selasi sanomalehteä puhelimelta. Erica sai tilaisuuden katsella häntä rauhassa. Hänen vaaleat hiuksensa, jotka olivat tavallisesti moitteettomasti kammatut, olivat aamupörrössä. Erica piti niistä sellaisina, vähän sekaisina. Hän piti Theosta myös T-paidassa, ainaisten kauluspaitojen sijaan. Theon vaatteet valtasivat kolme neljäsosaa heidän vaatehuoneestaan. Vähintään.

”Etkö syö mitään?” Theo kysyi ja kuori itselleen toisen munan. Erica otti palasen näkkileipää, voiteli sen ja höyläsi viipaleen juustoa. Hän haukkasi näkkileipää, ja rasahdus kuulosti luonnottoman kovalta hiljaisessa keittiössä. Theo avasi radion.

”Ajattelin yhtä juttua”, hän sanoi ja kaatoi kahvia. ”Mitäs keksittäisiin kesäksi?”

”Kesäksi?”

”Niin, meillähän oli puhe, että lähtisimme jonnekin juhannuksen jälkeen, ja aika kuluu niin nopeasti.”

Erica piteli teemukia vakaasti molemmin käsin. Hän oli yrittänyt vältellä ajatusta lomasta, mutta tietokoneen kalenteri muistutti jatkuvasti sen lähestymisestä. Sana *loma* tuntui vieraalta.

”Voitaisiin lähteä ulkomaille tai vaikka pohjoiseen? Sinähän olet aina halunnut poimia lakkoja. Voitaisiin kysyä Sannalta ja Matsilta, haluaisivatko he lähteä mukaan? Lapsetkin ovat jo niin isoja, että se varmasti onnistuisi.”

Erica hipelöi mukia. Theo oli oikeassa. Hän oli pitkään halunnut pohjoiseen, mieluiten Lappiin saakka. Nähdä suot, jotka olivat pukeutuneet kullankeltaisiin marjoihin. Käydä Jokimukassa ja Jukkasjärvellä. Mutta nyt... Pelkkä ajatus siitä, että pitäisi mukautua ystävien perhe-elämään, tuntui sietämättömältä.

Hän tunsi Theon katseen, muttei tiennyt mitä vastata. Hänestä oli aina ollut ihana matkustella, mieluiten ystävien kanssa, käydä pitkiä keskusteluja yötä myöten, kokea aikaisia aamuja tuntemattomissa paikoissa, nauttia hyvästä ruoasta ja yhdessäolosta. Mutta oli kuin hänen koko persoonallisuutensa olisi riistetty häneltä kuluneen vuoden aikana ja hän olisi jäänyt suojattomaksi ja tyhjäksi.

”Lakat kypsyvät tietääkseni vasta myöhemmin”, Erica sanoi lopulta, hyvin tietoisena siitä, että se oli surkea tekosyy, vaikka pitikin paikkansa.

Theo kohautti olkiaan ja jätti aiheen sikseen. Kun hän alkoi taas puhua, sävy oli toinen. Vetoavampi. Hän kiemurteli ja katsoi hiukan Erican pään yläpuolelle, niin kuin aina, kun jokin vaivasi häntä.

”Niin, varasin ajan pariterapiaan tiistaille. Micke, yksi työkaveri, vinkkasi terapeutin. Hän ja hänen vaimonsa ovat käyneet siellä, ja he suosittelevat häntä vilpittömästi. Kai sitä kannattaa kokeilla?” Theo nousi pöydästä ja katsoi kelloa. ”Korjaatko sinä astiat pois? Menen pelaamaan padelia, palaan parin tunnin kuluttua.”

Ennen lähtöään Theo otti lompakosta käyntikortin ja laski

sen pöydälle. Erica odotti, kunnes hän oli mennyt, ja otti kortin käteensä. Katrin Wallström. Psykologi, terapeutti ja valmentaja. Erikoistunut parisuhteisiin.

Erica hypisteli korttia. Voisiko heidän suhteensa oikeasti vielä korjata? Voisivatko he parantua? Hän ei tiennyt. Toisaalta eivät he voineet näinkään jatkaa, epätahdissa kulkien. Ehkä hän voisi joka tapauksessa yrittää. Antaa tälle Katrinille mahdollisuuden näyttää erikoistaitojaan parisuhteidenrakennustyössä? Vaikka ajatus saikin hänet voimaan pahoin.

Heidät oli kutsuttu iltapäiväksi Theon vanhempien luokse grillaamaan villisikaa. Erica valitti päänsärkyä, jottei hänen tarvitsisi lähteä mukaan. Theo ei sanonut siihen mitään. Ehkä hänestä oli mukava mennä yksin.

Asuntoon tuli hyvin hiljaista, kun Theo oli lähtenyt. Theo oli ääni-ihminen. Hänellä saattoi olla tietokone, televisio ja radio päällä samaan aikaan, kun hän puhui. Erica oli luullut itsekin olevansa ääni-ihminen, mutta viime aikoina hän oli väsynyt hälinään, ja aina kun Theo lähti, hän sulki kaikki laitteet.

Hän istuutui olohuoneen nojatuoliin ja hypisteli puhelinta. Hän oli lähettänyt seitsemän viestiä äidilleen Louiseille viimeisen kuukauden aikana. Yhteenkään ei ollut tullut vastausta. Se ei ollut uutta. Hänen äitinsä oli kiireinen ihminen.

Kun Erica oli pieni, Louise oli aina selittänyt, että äitinä hän oli perheen aurinko ja lapset olivat planeettoja, jotka kiersivät häntä. Louise oli aina hymyillyt ylpeästi sanoessaan niin. Ikään kuin se olisi ollut hyväkin juttu. Ericasta, joka oli äidin perhekonstel-laatiossa kuin Pluto, kaikkein kauimpana aurinkokunnassa, se oli kaikkea muuta kuin hyvä juttu. Hän ei koskaan ylettänyt perille asti. Silti hän jatkoi yrittämistä saadakseen edes vähän huomiota. Sanotaan, että toivo on viimeinen, joka jättää ihmisen. Ehkä pitäisi sanoa, että toivo tekee sokeaksi ja tyhmäksi. Oli selvää, että neljänkymmenen vuoden iässä Erican pitäisi lakata

jahtaamasta äitiä, joka ei halunnut tulla saaduksi kiinni. Hyväksyä osansa elämässä ja mennä eteenpäin.

Hän katseli ympärilleen huoneessa, jonka oli sisustanut niin innolla muutama vuosi sitten. Hän oli saanut inspiraatiota ystäviltiltä ja sisustuslehdistä valitessaan hiekanvärisen takaseinän, vaaleanbeigen sohvan ja suuren messinkisen kattokruunun, joka oli maksanut omaisuuden. Tunnelma oli riisuttu ja lämmin. Mutta kun hän painoi silmät kiinni, hän näki edessään ihan muita värejä. Turkoosia, kirsikanpunaista, kultaa. Joka kerta, kun hän näki lehdessä kuvan sellaisesta hehkuvan värikkäästä sisustuksesta, hän repäisi kuvan irti ja pani kenkälaitikkoon vaatehuoneeseen. Kuin inspiraatiotaulu toisesta elämästä.

Hän avasi silmät ja meni vaatehuoneeseen. Mutta hän ei ottanutkaan esiin kenkälaitikkoa, sillä hänen katseensa kiinnittyi muutamaan ylähyllyllä olevaan laatikkoon. Kuhunkin oli merkitty vuosikymmen. Hän otti alas kaksi laatikkoa, istui polvilleen lattialle ja avasi ne. Sisällä oli valokuvia, konserttilippuja ja muita muistoja menneiltä ajoilta. Hän asetti muutaman summamutikassa valikoidun kuvan lattialle ja katseli niitä. Toisessa kuvassa hän näytti hiukan boheemilta pikkuletteineen ja hapsukäsilaukkuineen. Toisessa hän oli klassisen elegantti. Kolmannessa hän oli viileän skandinaavinen beigeissä pellavahousuissa ja valkoisessa paitapuserossa otsallaan suuret aurinkolasit. Kaikissa kuvissa hänen ympärillään oli ystäviä, jotka näyttivät suunnilleen samalta kuin hän.

Koko elämänsä hän oli mukautunut muihin kuin kameleontti, omaksunut pieniä yksityiskohtia, jotka tekivät hänestä uskottavan. Se oli ollut selviytymistaktiikka. Hän tiesi sen. Siksikö hän ei päässyt eteenpäin, kuten Theo? Koska hän koostui tuhannesta sirpaleesta, joita oli mahdoton panna kokoon, kun ne kerran olivat hajonneet? Theo pystyi suremaan ja nousemaan jaloilleen, tiukasti kiinni omassa persoonassaan, mitä sitten tapahtuikaan.

Hän laittoi kuvat laatikkoon ja laatikot takaisin hyllyyn, meni olohuoneeseen ja istui pyörivään nojatuoliin. Hän oli aina

tuntenut olonsa rennoksi Theon seurassa, mikä oli saanut hänet uskomaan, että hän oli oma itsensä Theon kanssa. Hän pyöritti nojatuolia niin, että hiekanväriset seinät vilisivät silmissä. Mutta ehkä totuus olikin se, että hän oli mukautunut myös Theon, tämän ystäviin ja elämään? Jotenkin hän epäili, ettei kukaan heistä ainakaan olisi arvostanut turkoosin ja kirsikanpunaisen sävyistä olohuonetta.

Marcus

Viiniköynnökset olivat vaatineet Marcuksen koko viikonlopun. Aikaisesta aamusta iltamyöhään hän oli harventanut taimia luodakseen perustan kauden lehtien puhkeamiselle. Hän oli myös tarkastanut vastaistutetut donauriesling-rypälelajikkeen köynnökset. Kuten kanalakin, ne olivat tulos illallisesta Johannesen ja Beatrixin kanssa. Silloin ajatus oli tuntunut loistavalta. Enää hän ei ollut niin varma. He olivat siemailleet erinomaista chablista, hän ei muistanut mitä, mutta muisti sen voimakkaan ja rapean maun, ja hän ja Johannes olivat keskustelleet vilkkaasti kyseisestä viinialueesta, kun Beatrix oli keskeyttänyt kertomalla lukemastaan artikkelista, joka oli käsitellyt oranssiviiniä. Viini tehtiin vihreistä rypäleistä tekniikalla, joka muistutti punaviinitekniikkaa. Ennen kuin ilta oli laskeutunut viinitarhan ylle, he olivat päättäneet kokeilla ja tilanneet donauriesling-rypälelajiketta.

Marcus katsoi taivaalle. Toukokuu oli vaihtunut kesäkuuksi, ja sääjumalat olivat edelleen hänen puolellaan, mutta hän ei rojhennut toivoa liikoja. Kesästä saattoi vielä tulla liian kylmä, liian kostea, auringonvaloa saattaisi olla liian vähän, härmätautia liikaa. Puhelin surisi taskussa. Hän riisui hanskat. Se oli Mariette. Marcus olisi halunnut työntää puhelimen takaisin taskuun, mutta tunsi siskonsa. Tämä jatkaisi soittamista minuutin välein, kunnes hän vastaisi.

”Terve”, Marcus sanoi.

”Velipoika! Miten menee? Mitä puuhaat?” Marietten äänen kiihkeys sai Marcuksen vetämään syvään henkeä.

”Ihan hyvin kai”, hän sanoi hengittäessään ulos. Kuulosti siltä kuin hän olisi huokaissut, mikä ei jäänyt Mariettelta huomaamatta.

”Et kai sinä vain ole taas kuoputtamassa maata?” hän kysyi hillitymmällä äänellä.

”Kuoputtamiseksi tätä ei kyllä varmaan voi sanoa... Hoidan aarteitani, jotta niistä tulee kasveja ja sinä voit istua aurinkotuolissa siemailemassa superhyvää viiniä ensi kesänä.”

Mariette nauroi. ”Mutta älä tee niin paljon töitä, että elämä menee ohi. Ennen kuin ehditilmääsi räpäyttää, on liian myöhäistä.”

”Liian myöhäistä mille?” Marcus kysyi, mutta katui heti. Hän tiesi kyllä, mitä sisko vastaisi.

”Juhlille, tyttöystävälle, perheelle... *you name it!*”

”Ukki tarjosi itsetekemäänsä seljankukkasnapsia yhtenä päivänä, joten älä väitä, ettei täällä juhlittaisi”, Marcus sanoi.

Mariette nauroi taas. ”Voi, olet hassu. Mutta niinhän sinä olet aina ollut.”

Marcus hymyili. Hassu oli joka tapauksessa parempi kuin tylsä. ”Miten sinulla menee?”

”Kädet täynnä töitä, Isabelle on päättänyt lähteä interrailille kavereiden kanssa kesällä – tekeekö nuoriso sitä edes enää? Ja Melvin sai kesätöitä ravintolasta.”

”Entäs Kristian?” Marcus kysyi.

”Hänellä menee hyvin. Hän reissaa paljon uudessa myyntityössä. Saa nähdä, kuinka kauan hän jaksaa. Minusta on kyllä kivaa, kun on omaa aikaa.”

”Ja äiti ja isä?” Marcus kysyi ja napsaisi oksan irti.

”Heillä on kaikki hyvin. Olen sitä mieltä, että heidän pitäisi ottaa vähän rauhallisemmin, mutta tiedäthän, millaisia he ovat... Töitä, golfia, luottamustehtäviä, ystäviä, matkoja...”